

Jaunietes radītais nākotnes stāsts atdzīvojas izrādē „Suņūdens”

14. oktobrī plkst. 14.00 Pārventas bibliotēkā aicinām uz attiecību vides drāmu „Suņūdens”, kas tapusi pēc Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzijas skolnieces Loretas Kiršblates stāsta „Kad zāle atgriežas” motīviem. Ieeja ir bez maksas.

Loreta Kiršblate ar stāstu „Kad zāle atgriežas” uzvarēja vides stāstu konkursā „Zaļstāsts”, kurā tika saņemti 115 jauniešu darbi no visas Latvijas. Konkursa galvenais uzdevums bija vadināt jauniešus rakstīt par viņiem aktuāliem vides jautājumiem un caur literatūru paust savu skatījumu uz pasauli, kurā dzīvojam un dzīvosim nākotnē.

Jaunieši savos darbos pievērsās klimata pārmaiņām, vides piesārņojumam un ātrajai modei, dzīvnieku aizsardzībai, sabiedrības līdzdalībai, mežu izciršanai, cilvēka attiecībām ar dabu un citiem vides jautājumiem. Loretas stāsts konkursa žūriju pārsteidza ar neparastu skatījumu uz nākotni, skaudri liekot iztēloties, kas ar pasauli varētu notikt, ja šodien pret dabu izturēsimies bezatbildīgi.

No jaunietes radīta stāsta līdz profesionālai izrādei

Attiecību vides drāmas „Suņūdens” darbība risinās kādā siltumnicā 100 gadus tālā nākotnē un vēsta par neiespējamu mīlestību starp jauno Adelainu un viņas tomātu stādiem. Tas ir dziesmots revolūcijas stāsts, kas risinās vidē, ko civilizācija savu ērtību labad ir padarījusi absolūti neērtu visai pārējai dzīvībai radībai.

Izrādes režisors ir **Klāvs Knuts Sukurs**, kurš, stāstot par izrādi un izvēli par labu Loretas darbam no visiem 115 konkursam iesūtītajiem stāstiem, uzsver: *„Šajā stāstā mani visvairāk uzrunāja cilvēcība. Vide un sadzīves noteikumi pēc 100 gadiem var būt pavisam citi, bet cilvēks paliek cilvēks – viņš mīl, pārdzīvo, kautrējas un uzdrošinās. Arī „Suņūdeni” man svarīgi, lai skatītājs vispirms sajūt divu jaunu cilvēku attiecības un tajās ierauga pats sevi. Mans mērķis nav biedēt ar to, kāda varētu kļūt pasaule, bet parādīt – mūsu dzīvesveida rezultātā tā var mainīties, un arī citādos apstākļos cilvēki joprojām gribēs dzīvot, mīlēt un baudīt.”*

Loretas radīto nākotnes pasauli uz skatuves izspēlēs un izdziedās Dailes teātra 10. studijas aktieri **Annija Bildarte** un **Daniels Loginovs**. Režisors stāsta, ka „Suņūdens” abiem aktieriem piedāvā atšķirīgu skatuves pieredzi – lielo inscenējumu vietā šeit nepieciešams daudz psiholoģiskāks un niansētāks spēles stils, jo skatītājs aktieriem būs daudz tuvāk. Arī izrādes tapšanas procesā Annija un Daniels aktīvi iesaistās, piedāvājot savas idejas situāciju un tēlu veidošanā.

Būtiska loma izrādē būs arī dzīvībai mūzikai. Komponists **Renārs Veličko** radījis četras oriģināldziesmas, kas integrētas izrādes stāstā un būtiski atšķiras cita no citas. Režisors īpaši uzsver, ka izrādē netiks izmantotas fonogrammas – visa mūzika tiks izpildīta dzīvajā.

„Mani uzrunāja tas, cik precīzi Loreta bija uztvērusi gan vides tēmas, gan jauniešu attiecības un kopējo sajūtu par to, kurp pasaule varētu virzīties. Tā kā pats strādāju ar jauniešiem, man bija svarīgi šo sajūtu saglabāt arī mūzikā – veidot dziesmas viegli uztveramas, bet vienlaikus interesantas. Lai gan izrādes darbība risinās 100 gadus tālā nākotnē, mūziku mēģināju radīt tādu, kas ir aktuāla šodien,” stāsta izrādes oriģinālmūzikas autors Renārs Veličko.

Attiecību vides drāma „Suņūdens” būs skatāma sešās Latvijas pilsētās

Pēc 7. septembrī Valmierā aizvadītās pirmizrādes „Suņūdens” dodas pie skatītājiem citviet Latvijā, turpinot „Zaļstāsta” ceļu no jaunietes rakstīta stāsta līdz profesionālai teātra izrādei ar oriģinālmūziku.

Izrāžu norises vietas un laiki:

6. oktobrī plkst. 13.00 – Jelgavas pilsētas bibliotēkā;

13. oktobrī plkst. 13.00 – Jūrmalas Centrālajā bibliotēkā;

14. oktobrī plkst. 14.00 – Pārventas bibliotēkā, Ventspilī;

21. oktobrī plkst. 15.00 – Latgales Centrālajā bibliotēkā, Daugavpilī.

Ieeja visās izrādēs ir bez maksas.

„Zaļstāsts” – vide, literatūra un jauniešu līdzdalība

„Zaļstāsts” ir Latvijas vides aizsardzības fonda finansēts vides izglītības un kultūras projekts, kura galvenā mērķauditorija ir 7.–12. klašu skolēni. Projekta mērķis ir veicināt jauniešu izpratni par vides jautājumiem un to risināšanu, vienlaikus sekmējot lasītprasmi, literatūras pieejamību un kultūras līdzdalību.

Projekts apvieno literatūru, dabaszinātnes un mākslu, aicinot jauniešus pašiem radīt, diskutēt, uzdot jautājumus un meklēt risinājumus. Projekta laikā jaunieši tikušies ar vides ekspertiem un literātiem, kā arī piedalījušies vides stāstu konkursā, kura uzvarētājas darbs profesionālu rokās pārtapis izrādē un dosies pie skatītājiem visā Latvijā.

Projekta ietvaros izstrādāts arī vides izglītības modelis „Grāmatas, literatūra un vide mums apkārt”, kas ietver trīs mācību nodarbību plānus un kalpos kā praktisks palīgs bibliotekāriem darbā ar jauniešiem, integrējot literatūras un vides tēmas. Nodarbībās caur literatūru un grāmatām aktualizēti tādi jautājumi kā zaļmaldināšana, aprites ekonomika un ilgtspēja ikdienā.

Septembrī Valmierā un novadā plānotas vairākas nodarbības vecāko klašu skolēniem, kurās caur dzeju tiks izziņāti aprites ekonomikas principi, savukārt galda spēlēs jaunieši pārbaudīs zināšanas par dažādiem vides jautājumiem un prasmi sadarboties kopīga mērķa sasniegšanai.

Visas aktivitātes tapušas projekta „Zaļstāsts” (Nr. LVAf/40/2025) ietvaros. Projektu īsteno kultūras un izglītības studija „Talantu pilsēta” sadarbībā ar Valmieras bibliotēku. Projektu finansē Latvijas vides aizsardzības fonds.